

SECCIONS EDICIÓ IMPRESA EL PUNT AVUI TV MÉS

PORTADA LOCAL SOCIETAT SUCESSOS POLÍTICA ECONOMIA CULTURA EUROPA-MÓN COMUNICACIÓ OPINIÓ IN ENGLISH ESPORTS

CULTURA BARCELONA - 8 abril 2013 2.00 h

Esperança i coratge

- Viena publica 'Nits fredes', una de les novel·les fonamentals de Ba Jin, referent de la literatura xinesa contemporània, ambientada a la Segona Guerra Mundial

L'escriptor Ba Jin saluda el president Mao a l'octubre del 1951, anys abans de ser purgat durant la Revolució Cultural EFE.

DAVID CASTILLO - BARCELONA

La longevitat li va permetre a Ba Jin poder comprovar els èxits i les misèries de l'existència. Va ser heroi nacional i també un dels purgats durant la Revolució Cultural. Va abraçar el gran timoner, Mao, i es va veure humiliat públicament. Nascut a Chengdu el 1904 i mort a Xangai el 2005, la seva vida es podria definir com una odissea, de la qual la seva obra és, en part, una crònica.

“Un home necessita la literatura per escombrar el seu esperit”

El Cercle de Viena presenta una segona novel·la del narrador xinès, *Nits fredes* –en excel·lent versió d'Eulàlia Jardí–, després de la bona recepció que va tenir *Família*, publicada fa menys de dos anys i que molts especialistes consideren la seva obra mestra. *Nits fredes* recrea els atzarosos episodis de la guerra i el setge del Japó contra la Xina des del 1937, un dels pròlegs que derivarien en la Segona Guerra Mundial. Ambientada a la superpoblada ciutat de Chongqing, capital provisional del govern xinès durant l'ofensiva japonesa, la novel·la està protagonitzada per Wang Wenxuan, que sobreviu amb la seva mare i la seva dona entre les alarmes antiaèries, els bombardejos, el caos i l'amenaça contínua d'evacuació a causa de l'atac indiscriminat de l'aviació nipona. Wang és un intel·lectual humil i malalt, corrector de proves al servei de propaganda, que ha de mostrar-se equidistant entre els dos caràcters forts de la seva mare, ancorada a les tradicions ancestrals, i la seva dona, amb els ulls oberts a la modernitat.

L'escenari dantesc és el paisatge on situa la trama, redactada amb vigor enmig del clima demencial de les operacions militars i la reacció dels habitants de la ciutat. La desolació de la novel·la va impactar en els lectors quan es va publicar el 1946. Seria la seva última obra de ficció perquè el seu prestigi i popularitat no van evitar que fos castigat entre el 1966 i el 1976, fins a l'extrem de ser enviat a un camp de reeducació.

Abans, però, havia estat un referent per a la cultura i la joventut xineses. Tot plegat sembla sorgit de la ficció, des del seu mateix pseudònim, format a partir de la primera i l'última síl·laba de la forma xinesa de dos dels principals teòrics de l'anarquisme, els aristòcrates russos Bakunin i Kropotkin. Nascut com a Li Yaotang, pertanyia a una família de funcionaris acomodats i de terratinents fidels a la tradició confuciana. La influència dels llibertaris li va servir per abandonar l'estudi dels textos clàssics i obrir-se a Occident a través de l'aprenentatge de llengües. El 1927 es va traslladar a París per iniciar uns cursos d'economia. Allà escriuria la seva primera novel·la, *Destrucció*, i es decidiria per emprendre una carrera com a escriptor, influenciat per Voltaire, Zola i la literatura naturalista.

De retorn a la Xina, traduiria de diferents idiomes al xinès i a l'esperanto, a part de col·laborar en publicacions revolucionàries. El 1931 començaria la primera novel·la de la trilogia *Corrents turbulents*, editada en forma de fulletó i formada per *Família*, *Primavera* i *Tardor*, un esclat per a la societat xinesa dels anys trenta. La trilogia suposava una resposta crítica als esquemes patriarcal, els formalismes i la jerarquia.

Víctima de la Revolució!

La Revolució Cultural el va convertir en víctima dels excessos dels radicals maoistes. El 1977 seria rehabilitat i nomenat president de l'Associació Nacional d'Escriptors Xinesos i president honorari de la Fundació per a la Literatura Xinesa. Malgrat la repressió, Ba Jin mai va tancar la boca davant les arbitrarietats comunistes fins a convertir-se en una figura ètica del país.

Un mirall serien els personatges de *Nits fredes*, que van haver de patir les restriccions elèctriques provocades pels japonesos i l'afany imperial per destruir la Xina. La grandesa èpica i quotidiana de les seves obres coincideixen amb una resposta que va oferir sobre el seu interès per l'escriptura: "Un home necessita la literatura per escombrar el seu esperit. La necessita perquè li aporta esperança, coratge, força. Jo la utilitzo per transformar la meua vida, el meu entorn i el meu món mental."